

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination February – 2026

Course	: BSW	Date	: 12-Feb-26
Subject Code	: BSWR - 601	Time	: 11:30am to 01:45pm
Subject Name	: આપત્તિ વ્યવસ્થાપન	Duration	: 02.15 Hours
		Max. Marks	: 70

Section A

Answer the following (Attempt any three)

(30)

1. આપત્તિની વ્યાખ્યા જણાવી, આપત્તિનાં કારણો વિશે સમજૂતી આપો.
2. આપત્તિ શમનનો ખ્યાલ સમજાવી, આપત્તિ શમનની પ્રક્રિયાનું વર્ણન કરો.
3. આફતમાં ભોગ બનેલ લોકો વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
4. ઉદ્યોગમાં આપત્તિ વ્યવસ્થાપનનો ખ્યાલ આપી, ઔદ્યોગિક આપત્તિની અસરો સમજાવો.
5. આપત્તિ વ્યવસ્થાપનનાં સૈનિકોની ભૂમિકાનું વિગતવાર વર્ણન કરો.

Section B

Answer the following (Attempt any four)

(20)

1. કુદરતી આપત્તિ અને માનવસર્જિત આપત્તિ.
2. આપત્તિ બાદનો તબક્કો.
3. આપત્તિ દરમિયાનની પ્રક્રિયા તરીકે પુનઃનિર્માણ.
4. રાહતકાર્ય અને પુનઃવસવાટ.
5. આપત્તિ વ્યવસ્થાપનમાં પંચાયતની ભાગીદારી.
6. આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અધિનિયમ – 2003.

Section C

Part – A (Multiple Choice Questions)

(10)

- 1 નીચેનામાંથી કઈ આપત્તિઓની આગાહી શક્ય છે ?
A પૂર
B વાવાઝોડું
C મહામારી
D ઉપરોક્ત બધા
- 2 સંવેદનશીલતા કેટલા પ્રકારની હોય છે ?
A બે
B ત્રણ
C ચાર
D પાંચ
- 3 PTSD શું છે ?
A માનસિક બીમારી
B શારીરિક બીમારી
C ચામડીની બીમારી
D ચેપી રોગ છે.

- 4 ભૂકંપથી 10,000 (દસ હજાર) લોકોના મૃત્યુ થયા - આ કયા પ્રકારની અસરનું ઉદાહરણ કહી શકાય ?
 A રાજકીય અસર B આર્થિક અસર
 C ભૌતિક અસર D પર્યાવરણીય અસર
- 5 નીચેનામાંથી ઐતિહાસિક સ્થળોમાં કોનો સમાવેશ થાય છે ?
 A જૂની ઇમારતો B મહેલો
 C સંગ્રહાલય D ઉપરોક્ત બધા
- 6 લોકોના જીવનનિર્વાહના સાધનોમાં નીચેનામાંથી કોનો સમાવેશ થાય છે ?
 A હસ્તકલા B માછીમાષ
 C કૃષિ D ઉપરોક્ત બધા
- 7 ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અધિનિયમ કયા વર્ષમાં અમલમાં આવેલ છે ?
 A 2001 B 2002
 C 2003 D 2004
- 8 આપત્તિ વખતે એમ્બ્યુલન્સ સેવા માટે કયો હેલ્પલાઈન નંબર છે તે જણાવો.
 A 100 B 101
 C 102 D 104
- 9 વિવિધ જગ્યાઓના ફોન નંબર મેળવવા માટે કઈ હેલ્પલાઈનનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?
 A 197 B 198
 C 199 D 104
- 10 નીચેનામાંથી કઈ આપત્તિની આગાહી શક્ય નથી ?
 A ભૂકંપ B જ્વાળામુખી
 C ભૂસ્ખલન D ઉપરોક્ત બધા

Part – B (Do as Directed)

(10)

- 1 મહારાષ્ટ્રના લાતુરમાં આવેલ ભૂકંપ 6.4 તીવ્રતાનો હતો.
- 2 આપત્તિ દરમિયાન પોલિસ મદદ માટે 100 નંબર ડાયલ કરવામાં આવે છે
- 3 જિલ્લા કક્ષાએથી આપત્તિ સંબંધિ મદદ માટે 1098 હેલ્પલાઈન નંબર ડાયલ કરવામાં આવે છે.
- 4 108 હેલ્પલાઈન ફાયર માટે છે.
- 5 તૂટેલી અથવા નષ્ટ થયેલી વસ્તુને ફરી બનાવવાની પ્રક્રિયાને પુનઃનિર્માણ કહે છે.
- 6 શેરીનાટક એ લોકજાગૃતિ માટે પરંપરાગત પ્રકારનું મધ્યમ છે.
- 7 રેડ ક્રોસ સોસાયટી સરકારી પ્રકારની સંસ્થા છે.
- 8 ભારત સરકાર ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ એક્ટની રચના 2000ની સાલમાં કરી હતી.
- 9 ગુજરાતને અસર કરતી મોટા કદની આપત્તિઓ ધરતીકંપ છે.
- 10 આપત્તિનાં પ્રકારો પ્રમાણે આપત્તિની વિવિધ અસરોને ત્રણ ભાગમાં વહેંચી શકાય છે.
